

vané, dovodil nesprávnost tohoto stanoviska případně odvolací soud, poukázav k tomu, že k přičtení viny na rozluce jednomu z manželů nestačí okolnost, že důvod rozlučky nastal v jeho osobě, nýbrž že se vyhledává k tomu, by mu vina mohla býti přičtena, také subjektivní zavinění, toto však u žalované, co se týče její duševní choroby, ani tvrzeno není. Správnost tohoto stanoviska odvolacího soudu plyne z míst zákona v napadeném rozsudku uvedených (Srovnej též rozhodnutí čís. 1285 sb. n. s.). Žalobce také neprávem tvrdí, že vina na rozluce měla býti přičtena žalované proto, že mu svou chorobu při uzavření sňatku zamlčela. Není zjištěno, že žalovaná o své chorobě tehdy věděla a nelze proto tvrditi, že ji žalobci zamlčela, nebyla proto právem vina ani z tohoto důvodu žalované přičtena.

Čís. 5421.

Přerušeni valutových sporů (zákon ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n.).

Firma jest obchodním jménem, pod kterým obchodník provozuje živnost, a není samostatným právním podmětem vedle něho a mimo něho. Kdo se v tuzemsku, třeba pod svým obchodním jménem svým závodem usadil, má v tuzemsku své sídlo ve smyslu §u 66 j. n., třeba měl závody též jinde a jinde bydlil.

Pro přerušeni valutových sporů není vždy rozhodným bydlíště strany, nýbrž jest přihlížeti i k tomu, kde jest její závod, jenž byl zúčastněn na obchodě. Řízení nelze přerušiti, je-li závod samostatnou hospodářskou jednotkou, vztahuje-li se sporná pohledávka výhradně na ni a měla-li tato jednotka v rozhodný den sídlo v tuzemsku.

Neodporuje zákonu ze dne 30. června 1922, čís. 207 sb. z. a n., že v nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n. byl stanoven pojem samostatné hospodářské jednotky.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1925, R II 315/25.)

Spor o žalobě tuzemské banky proti firmě F. v Šumperku o zaplacení zápůjčky poskytnuté za účelem úpisu válečné půjčky soud první s t o l i c e k návrhu žalované přerušil dle nařízení ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n. Rekursní soud zamítl návrh na přerušeni.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Není sporu, že Rudolf K. jest od 28. prosince 1911 majitelem protokolované firmy, jejíž hlavní závod je v Šumperku a závod pobočný ve Vídni. Dovolací rekurs sám dovolává se zcela právem názoru ve vědě a judikatuře takměř všeobecně uznaného, že firma jest jen obchodním jménem, pod kterým obchodník provozuje živnost, a není samostatným právním podmětem vedle něho a mimo něho. Má-li tedy Rudolf K., třebaže jen pod svým obchodním jménem, v tuzemsku závod, nelze po-

chybovati, že se v tuzemsku usadil s úmyslem, ze zřízení tuzemského závodu najevo jdoucím, trvale se tu zdržovati, to jest, že má v tuzemsku své bydliště (sídlo) (§ 66 j. n.). Tomu není na závadu, že má také jiné závody na jiném místě a jinde bydlí. Lze o něm leda jen říci, že má několik bydlišť (sídel), což je možností, ke které § 66 druhý odstavec j. n. výslovně bere zřetel. Mimo to nelze trvalý pobyt ztotožňovati s pobytem nepřerušeným. Pobyt majitele firmy v sídle jeho závodu zůstává do zrušení závodu trvalým, třebaže jeho majitel z jakýchkoli důvodů delší nebo kratší dobu mešká mimo sídlo svého závodu. Již z těchto úvah plyne, že Rudolf K. jako majitel firmy F. má své stálé bydliště (sídlo) v tuzemsku a není odůvodněn jeho návrh, by spor byl přerušen z toho důvodu, že žalobce prý má a dne 26. února 1919 měl své stálé bydliště ve Vídni. Je také přisvědčiti názoru rekursního soudu, že Rudolf K., když v letech 1918—1920, jak zjištěno, meškal převážnou část roku v sídle svého hlavního závodu, hlavního střediska své hospodářské činnosti, v Šumperku, tam tehdy, zejména i 26. února 1919 také měl své bydliště (sídlo). Názoru tomu nevádí žalobcovo doznání, že majitel žalované firmy neměl dne 26. února 1919 bydliště v tuzemsku. V žalobcově prohlášení nelze spatřovati doznání skutečnosti podle §u 266 c. ř. s., nýbrž projev právního názoru, o jehož správnosti rozhoduje soud podle přednesu stran a ostatních výsledků jednání bez ohledu na vlastní úsudek strany, třebaže by jí byl nepříznivým. Skutkové okolnosti však, z kterých by bylo lze dospěti k žalobcovu, od názoru rekursního soudu odchylnému úsudku, že majitel v rozhodný čas neměl bydliště v tuzemsku, předneseny nebyly. Správné je napadené rozhodnutí konečně též potud, pokud se opírá o názor, že tu jde o samostatnou hospodářskou jednotku ve smyslu nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n. Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutí čís. 2012 sb. n. s. právní názor, že pro přerušeni valutových sporů podle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. (nyní nař. ze dne 18. prosince 1924, čís. 274), není vždy rozhodujícím bydliště strany, nýbrž že je přihlížeti i k jejímu závodu, jenž byl na obchodu účastněn. Je-li závod samostatnou hospodářskou jednotkou, vztahuje-li se sporná pohledávka výhradně na ni a měla-li tato jednotka v rozhodný den — stejně jako odpůrce — sídlo v tuzemsku, nelze projednávání valutového sporu podle oněch nařízení přerušiti. Že v projednávaném sporu právě řečené překážky proti jeho přerušeni tu jsou, nelze pochybovati, neboť jde o hlavní závod podniku, tedy jistě o samostatnou hospodářskou jednotku, zažalovaný dluh se podle zjištění odvolacího soudu o způsobu jeho vzniku, súčtování a splácení vztahuje výhradně k této hospodářské jednotce, a je nesporno, že její sídlo je v tuzemsku. Názor žalované strany, že nařízení čís. 265/22, pokud jedná o samostatné hospodářské jednotce, odporuje zákonu ze dne 30. června 1922, č. 207 sb. z. a n., podle něhož bylo vydáno, a jenž pojmu toho nezná, nýbrž mluví jen o věřitelích a dlužnících, jimiž — podle názoru stěžovatele — mohou býti jen osoby fyzické nebo právnické, nikoli však obdobné samostatné jednotky hospodářské, je mylným. Jsouť podle nauky kromě fyzických a právnických osob také ještě jiné hospodářské útvary, na př. veřejné obchodní společnosti, které mohou býti nositeli práv a povinností, věřiteli a dlužníky. Mimo to vedl však hospodářský

vývoj k tomu, že odštěpné závody rozvětvených podniků, třebaže nauka odštěpným závodům samostatnou právní osobnost odepírá, zcela samostatně dojednávají smlouvy, nabývají práv a přejímají a plní závazky, stávají se dlužníky a věřiteli a se takto vyvinuly v samostatnou hospodářskou jednotku na hlavním závodě úplně nezávislou. Nelze si myslet, že by si zákonodárce, upravuje právní poměry mezi věřiteli a dlužníky v tuzemsku a v cizozemsku, tento zvláštní druh dlužníků a věřitelů nebyl uvědomil nebo jej chtěl úmyslně z úpravy vyloučiti. Neodporuje proto zákonu čís. 207/22, když pojem samostatné hospodářské jednotky výslovně pojat i do prováděcího nařízení čís. 265/22 a se k němu přihlíží jak v něm, tak i v nařízeních čís. 236/23 a 274/24. Dovolací rekurs je na omylu, míně, že posléz naznačená nařízení onoho pojmu vůbec neznají. Mluvit výslovně o »pohledávkách a dlužích filiálek bank, úvěrních ústavu« atd. a mohou rozumně tak činiti jen tehdy, když jim přiznávají vlastnost samostatné hospodářské jednotky. Pokud se žalovaná strana konečně snaží svůj názor, že zažalovaný dluh není dluhem žalované firmy jako samostatné hospodářské jednotky, opřít o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle kterých válečné půjčky nelze míti za část provozovacího kapitálu podniku, jehož předmětem není obchodování cennými papíry, nemůže se setkati s úspěchem, neboť nejde o to, zda válečná půjčka může či nemůže býti provozovacím kapitálem žalovaného podniku, nýbrž jde o to, zda dluh, který vznikl tím, že žalovaný podnik válečnou půjčku upsal na úvěr, je jeho dluhem či není. Na otázku tu jest odpověděti kladně, jelikož je pro ni úplně lhostejno, ke kterému účelu neb pro koho žalovaná firma válečnou půjčku na úvěr upsala, jen když je jisto, že ji upsala ona. Podle toho, co takto doličeno, není žalovaná firma stranou, mající bydliště (sídlo) v cizozemsku a není tudíž jí tvrzený důvod pro přerušení sporu opodstatněn.

Čís. 5422.

Státní zaměstnanec, konající službu u telefonního úřadu a ji nepřerušivší, nestává se soukromou osobou a není sprostěn povinností mlčenlivosti (§ 321 čís. 3 c. ř. s.) pouze na základě toho, že se abonent s ním zná a ho požádá, by hovorů věnoval pozornost.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1925, Rv II 448/25.)

Žaloba o zaplacení kupní ceny byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolací soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Neúplnost řízení spatřuje odvolání v tom, že prvním soudem nebylo vyhověno druhému návrhu žalovaného na výslech svědka Rudolfa P-a, poštovního zřízence. Při výslechu svědka nešlo prý o úřední, nýbrž toliko o soukromou záležitost, ježto žalovaný svědka jako známého prosil, by věnoval pozornost tomu, co se bude mezi stranami telefonicky mluvit, neboť již tehdy očekával, že z poslední dodávky vznikne spor, takže svědek dozvěděl se o okolnostech, o nichž má vypovídati, na popud žalovaného a nikoliv na základě vlastního postřehu ve vlastnosti službu vykonávajícího úředníka. Výtka není zákonem a sta-